
Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 20. června 2022

Přítomní: JUDr. Michal Říha (PF), Mgr. Anna Altová (PřF), prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), doc. Ing. Stanislav Smrček, CSc. (PřF), Mgr. Barbora Štindlová, Ph.D. (Součásti), Matěj Višňa (1.LF), Mgr. Martin Boukal (KTF), Mgr. Marta Harasimowicz (FF), Jakub Gogela (FF)

Omluvení: doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D. (MFF), doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D. (PedF), Mgr. Zuzana Terry (FHS), PaedDr. Eva Marádová, CSc. (PedF),

Hosté: doc. RNDr. Markéta Martínková, Ph.D. (prorektorka pro studijní záležitosti), Mgr. Michal Zima (kancléř UK)

Program:

1. Zahájení
2. Příloha č. 2 Statutu
3. Informace k vymáhání poplatků spojených se studiem
4. Ombudsman Univerzity Karlovy
5. Různé

1 – Zahájení

JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK, všechny přivítal a seznámil přítomné s návrhem programu, k němuž nebyly žádné připomínky.

Avizoval, že příští akademický rok se komise zaměří na zpětnou vazbu k anketě hodnocení studia. Dále se budeme v budoucnu bavit o kvalitě akademiků v souvislosti s jejich dosaženou akademickou úrovní.

Prof. Černý doplnil, že i na Studijní komisi podle něj patří agenda týkající se rušení pracoviště ÚJOP v Mariánských Lázních. Má za to, že to mimořádně do naší agendy spadá. Toto téma však bude otevřeno i ve středu na Ediční komisi.

2 – Příloha č. 2 Statutu

Doc. Martínková se ujala představení materiálu, jehož hlavní body již představila na minulém jednání Studijní komise AS UK. Některé fakulty se však v mezidobě rozhodly, že si poplatky z důvodu inflace navýší. Tyto připomínky fakult byly konzumovány modifikací předkladatele. RUK tyto poplatky nijak fakultám nemodifikuje, nechává jejich výši čistě na jejich uvážení. Neplánujeme tyto poplatky sjednocovat, a to ani v podobných studijních oborech, jako je např. medicína. Co se týče změny, tak je v čl. 4 vložen nový odst. 7, který pomáhá fakultám uchopit vládní rozvojová stipendia. To je jediná novinka jiná než výše poplatků.

Prof. Černý – Výše poplatků za medicínu naopak indikuje i rozdílnost kvality výuky, při pohledu zvnějšku by se totiž mohlo zdát, že na 1.LF je výuka lepší než na ostatních lékařských fakultách.

Dále by se mu líbilo, kdyby tam byla i čísla ohledně počtu přihlášených, počtu přijatých a počtu osob zapsaných ke studiu. Přijde mu, že některé studijní programy nejspíše nemají mnoho studentů.

Doc. Martínková – Ano, je velký rozdíl mezi medicínskými obory, je si toho vědoma. Jedná se však o vnitřní politiku, není ambicí UK toto sjednocovat. Stejně tak se můžeme ptát, proč máme pět lékařských fakult. Navíc se studenti na různých fakultách rekrutují i z různých oblastí, jsou tam odlišné náklady na přijímací řízení a PR. Ví o těchto odlišnostech, bude zkoumat co konkrétně za tímto stojí, ale rozhodně není její ambicí jim diktovat, o jaké částky si mají říkat.

Co se týče toho velkého množství studijních oborů, tak např. PedF si letos přidala velké množství oborů, které se nejdříve musí přidat do této přílohy a teprve od dalšího roku mohou do těchto oborů začít nabírat nové studenty. Z rozhovorů se studijními prodávky ví, že mají složité algoritmy, které stojí za výpočtem poplatků za studium.

Višňa – K lékařským fakultám: o mezinárodní studenty nesoutěží UK, ale soutěží o ně každá fakulta samostatně. I proto se liší tyto částky. Např. na 1.LF je mnoho studentů z Izraele, kterým studium podporuje jejich ministerstvo. Navíc je na fakultách i výuka nastavena odlišně. Praha samotná coby město přitáhne velké množství studujících.

JUDr. Říha – V Hradci Králové a v Plzni jsou dále nižší náklady na život.

Prof. Černý – Děkuje za objasnění, jedná se tedy o tržní cenu.

Návrh usnesení:

Studijní komise AS UK vyjadřuje kladné stanovisko k návrhu dílčí změny Přílohy č. 2 Statutu UK ve znění modifikace předkladatele.

Hlasování 7-0-0

Schváleno

3 – Informace k vymáhání poplatků spojených se studiem

Doc. Martínková – Toto je každoroční zpráva. Bohužel má podkladový dokument složitou strukturu, ale to odpovídá složité problematice. Vymáhání poplatků je zde relativní novinkou od roku 2017, protože předtím to po nich UK nechtěla. Ale vzhledem k systému dobrého hospodáře a k systému spravedlnosti vůči ostatním studentům na vybírání trvat musíme. Visí nám zde ještě 14 historických poplatků z roku 2009, ale často se jedná o nezvěstné osoby nebo jsou tam jiné komplikace, kvůli nimž nejde poplatky vybrat.

Vyměření poplatku je jen jedna část, druhá je vymáhání poplatku. Studenti, kteří mají domluvený splátkový kalendář či plní jinak, nejsou v tomto materiálu zahrnuti, příští rok však budeme mít i k tomuto podklady. V současné době spolupracujeme se dvěma vysoutěženými exekutorskými firmami. Co se týče Milostivého léta, tak toho využili jen 4 studenti z více než 700.

JUDr. Říha – Do budoucna se bude modifikovat ministerský koeficient. Je možné, že tam bude skokový nárůst. Začíná se přemýšlet o tom, zda bude nějaký plynulejší náběh na vyšší poplatky, aby se nárazově neměnily o desetitisíce.

Doc. Martínková – O tom ještě nepřemýšlela, děkuje za podnět, ale již nyní se pracuje na předělávání a zpřehlednění metodik k odpuštění či zmenšení poplatkové povinnosti. Je důležité zdůraznit, že poplatky nejdu na chod fakulty, ale jdou do stipendijního fondu, z něhož se plní prospěchová stipendia.

Prof. Černý – Vždy byl proti exekuci poplatků, ale možná neměl pravdu, jeho obavy se nenaplnily. Bála se individuálních příběhů exekovaných, neměly by totiž pozitivní mediální konotace pro UK. Dokáže si představit jiné možnosti než to propojit s exekucí schématem. Ví UK, jak exekuce probíhají, jaké jsou za tím příběhy, jak vypadá typický exekovaný člověk? Jaký je typický psychotyp? Zajímalo by jej, zda tam není něco špatného s fakultami, a ne se studenty, protože 2-3 fakulty v počtu exekucí na počet studentů jasně vyčnívají.

Doc. Martínková – Na to má vliv zejména to, jak dobře a pružně má fakulta nastavenou komunikaci se studenty. O tomto ví a řeší to. Důležité ale je, že v materiálu jsou problémoví studenti. Co se týče těch, kteří platí, tak ti nejsou vůbec v materiálu zohledněni.

JUDr. Říha – U PF je problematický nedělený magistr a mnoho lidí odkládá státnice. Další věc je dotaz, zda je možné přerušovat studium v režimu ukončeného studia, kdy už studenti čekají pouze na státnice. Na PŘF se toto umožňuje, na PF to fakulta odmítá, protože účelem přerušování studia je čistě snaha vyhnout se poplatkové povinnosti.

Doc. Martínková – Příští rok bude mít k tomuto lepší data i v přepočtu na počet studentů. Když se jedná o jednotlivé případy, tak pokud je tam nějaký srdceryvný příběh, tak se jim snažíme pomoci. Na předexekuci výzvu nám zareaguje valná většina osob.

JUDr. Říha – Připravuje se nové Milostivé léto a bylo by dobré těmto dlužníkům poslat výzvu, aby se do něj zapojili.

Doc. Martínková – Ano, to budou zasílat.

Návrh usnesení:

Studijní komise AS UK bere na vědomí materiál Informace k vymáhání poplatků spojených se studiem.

Schváleno tichým souhlasem

4 – Ombudsman Univerzity Karlovy

Mgr. Zima, kancléř UK, představil materiál – Jedná se o iniciativu z února 2022, kterou je potřeba projednat s AS UK. Když bude kladné stanovisko, tak materiál nabude účinnosti 1.7. Materiál vychází z celé řady již ustavených pozic na českých VŠ, zároveň jsme tam měli i zahraniční prvek, kdy nám externí konzultant materiál připomínkoval. K materiálu proběhl i kulatý stůl s AS UK ve formě zasedání Petiční komise AS UK. Veškeré připomínky byly zapracovány a jsou promítnuty v tomto materiálu, který byl zasílán fakultám, součástem, tajemníkům, UK Pointu a dalším.

Prof. Černý – Vidí zde posun v tom, jak se vyvinul institut ombudsmana. Jinde je to osoba, která zná instituci zevnitř. To, co zde čte, je úřednická osoba, kdy je předpokladem vystudování psychologie a schopnost pracovat s lidmi. Na zkušenost s akademickým prostředím tam důraz není kladen, což jej poněkud zarazilo. To se mu bohužel nelíbí, znalost akademického prostředí je podle něj důležitá.

Co se týče negativního vymezení, tak je tam poměrně obsáhlý odstavec. Je mu jasné, že chceme někoho s čistým kreditem, a ne nikoho zevnitř, ale takto mu tento institut zní jako plusový psycholog, ale za něj to není ombudsman. Neví, proč by to nemohl být senátor na fakultní úrovni nebo garant nějakého malého studijního programu. Tím se připravíme o mnoho schopných osob.

Mgr. Zima – Odstavec je skutečně extenzivní, ale je to konsensus. Původně bylo negativní vymezení zhruba poloviční, ale po připomínkách to bylo rozšířeno do této podoby. Garant by to dle něj mohl být, ale mohou nastat situace, kdy by byl vyloučen z rozhodování o daném podnětu. Toto je konsensuální výsledek zevrubné diskuze, která zde proběhla.

Když se podíváme na to, jak je materiál psán, a srovnáme jej s materiály ostatních VŠ, tak jej máme poněkud obsáhlejší, ale stran jazyka je velmi podobný. Rád by zdůraznil skutečnost, že toto je technicistní dokument, čímž jen tento institut zakládáme. Co se týče náplně funkce a návazné metodiky, ohlašovací platformu bude mít na starosti nový ombudsman, který si pozici personifikuje. Tento materiál by mu neměl stát v cestě, naopak je jen základním kamenem a institut by se měl vyvíjet v návaznosti na tom, kdo bude pozici zastávat. Určitě je potřeba, aby daná osoba znala univerzitní prostředí, ale je tam daleko více kvalit, které hledáme. Nejedná se o ryze úřednickou pozici, přestože to tak může evokovat.

JUDr. Říha – Připomínky, aby tam byly neslučitelnosti a aby to byl někdo zvenku, vzešly z kulatého stolu AS UK. Na každé fakultě či univerzitě je to pojaté velmi rozdílně, a dochází zde ke střetu pohledů.

Prof. Černý – Jaké je obvykle výběrové řízení?

Mgr. Zima – Záleží na situaci. Na menších fakultách může děkan nominovat více osob a následně jej vybírá akademický senát. Rozhodli se jít cestou otevřeného výběrového řízení proto, aby bylo z čeho vybírat a aby se tato pozice otevřela celé, nejen akademické, veřejnosti.

Mgr. Altová – Když dojde k platnosti OR od července, tak kdy můžeme očekávat výběr konkrétního ombudsmana?

Mgr. Zima – To se řídí Řádem výběrového řízení. Na něj je lhůta min. 30 dní. Je otázkou, zda to vypsát v létě, kdy ale lidé obvykle méně kontrolují otevřené pozice. Po ukončení této 30denní lhůty se do 14 dnů obvykle sejde výběrová komise. Pokud to vyjde v platnost v červenci, tak můžeme mít ombudsmana v září. Je určitě lepší mít pozici obsazenou dříve než později, a začátek semestru je pro start funkce ideální.

JUDr. Říha – Na konci materiálu je informace, že mohou být zřízení fakultní ombudsmeni. Mají o to fakulty zájem?

Mgr. Zima – Část fakult/součástí už identické funkce implementovala. Snažili jsme se vztah k obdobným institutům kodifikovat. Konsensuální návrh je čl. 9, kdy každá součást má kontaktní osobu, která je pověřena komunikací s ombudsmanem UK. Ideální samozřejmě je, aby jí byl ombudsman fakultní. Tohle je ale čistě právní dokument, je to jen opatření. Jakmile se začne nastavovat konkrétní řešení institutu, tak určitě nechceme někoho, kdo to bude brát formalisticky, ale chceme někoho vnímavého. Zde nejsou popsány metodiky, jak se podává žádost, ale je tam jen lhůta pro vyřízení, protože potřebné detaily budou řešeny a tvořeny pak s konkrétní vybranou osobou.

Prof. Černý – Rozumí tomu, teprve čas ukáže, jak bude instituce naplněna. Plánuje se oslovování konkrétních osobností, kteří by byli ideálními kandidáty, ale nenapadne je se přihlásit?

Mgr. Zima – Neplánujeme oslovovat konkrétní osoby, aby nebylo podezření, že máme předvybranou osobu. Půjde však dopis od paní rektorky na RKR, jehož členové se pak mohou zamyslet nad tím, zda v jejich okolí není ideální kandidát, kterého mohou pak individuálně povzbudit. Vedení UK samotné konkrétní osoby oslovovat nebude.

Návrh usnesení:

Studijní komise AS UK bere na vědomí materiál Ombudsman Univerzity Karlovy.

Schváleno tichým souhlasem

5 – Různé

Mgr. Říha poprosil Mgr. Štindlovou o přestavení situace ohledně zrušení pracoviště ÚJOP v Mariánských Lázních. Dále informoval, že se situací bude detailněji zabývat Ediční komise AS UK ve středu, kam budou pozváni i další hosté.

Mgr. Štindlová – Obecně by ráda přiblížila fungování ÚJOP. První oblastí jsou úkoly v rámci UK, kdy zajišťujeme výuku napříč různými fakultami. Nyní se jedná např. o výuku studentů z Ukrajiny. Druhým segmentem jsou jazykové zkoušky z českého jazyka – jsme jediným pracovištěm, které je poskytuje. Dále zkoušíme zkoušku pro trvalý pobyt a realizujeme zkoušku pro občanství. Třetím segmentem je pedagogická činnost, výuka pedagogů, kteří učí český jazyk jako cizí jazyk. Čtvrtým segmentem je jazyková odborná příprava pro studium na VŠ. Realizujeme ji na 4 podoborech: technická, ekonomická, medicínská a humanitární příprava.

ÚJOP má 180 zaměstnanců na HPP a 250-300 externích spolupracovníků. Máme 3 střediska, ale 5 pracovišť. ÚJOP tedy není segmentem UK, který by měl nárok na příspěvky ze státního rozpočtu, naše činnost je čistě komerční. Z toho důvodu je zřejmé, že doba covidu a války na Ukrajině nás zasáhla velmi tvrdě. Válka nás zasáhla v tom smyslu, že v posledních 8-10 letech před ní byla největší část našich studentů z Ruska a Běloruska. Proto letos pocítujeme propad přihlášených studentů o 77 %. V tomto smyslu připravili reorganizaci pracovišť tak, abychom pokles byli schopni zvládnout. Proto přesunuli medicínský přípravný program z Mariánských lázní do Prahy a ve středisku v Mariánských lázních bude uzavřena výuková část. V současné chvíli se to dotkne asi 30 zaměstnanců, část pedagogů nevýuková zůstává na svých pozicích. Dojde k převodu budovy na SBZ a transformaci na výcvikové středisko. Důvodů pro převod je několik, primárním je však aktuální úbytek studentů. Nyní je přihlášeno necelých 40 studentů, které obsloužíme v Praze. Rozhodnutí bylo náročné v tom smyslu, že pracoviště v Pardubicích i Praze se podílí na segmentech činnosti ÚJOP rovnoměrně, avšak pracoviště Mariánské lázně a Hostivař jsou z 90 % zaměřeny na přípravné programy. Obě pracoviště proto budou centralizována jinde v Praze. Zároveň je středisko v Mariánských lázních problematické i svou lokací, máme problémy s rozšiřováním pedagogického kolektivu i problém nabírat nové studenty. Ti chtějí být tam, kde je to nejbližší k dění UK, tedy v Praze. Co se týče rozvazování pracovních poměrů dotčených 9 zaměstnanců, tak podmínky ukončení poměru byly v souladu s kolektivní smlouvou UK. Komunikace probíhá kontinuálně již od února, kolegům z Mariánských lázní bude ukončen pracovní poměr až 1.7., skončí tedy formálně až koncem srpna, aby měli možnost si v mezidobě najít jiné pracovní uplatnění. Zároveň všichni odcházejí se standardním odstupným. Situace je velmi komplikovaná a rozumí, že středisko v Mariánských lázních má dlouhou tradici. Zároveň měl ÚJOP ve své 70leté historii velké množství středisek, která různě vznikala a zanikala. Nejedná se o neznámou situaci, jedná se o racionální rozhodnutí, které umožní ÚJOP přežít následující období, které bude skutečně náročné.

Prof. Černý – Dostali materiály odeslané zaměstnanci a tam se zdá, že instituce není v červených, ale v černých číslech. Dále tam tvrdili, že se o propuštění dozvěděli jako blesk z čistého nebe. Najednou to ale vyznívá úplně jinak, když je to podáno z druhé strany. Přípravné středisko v Mariánských lázních připravovalo své studenty velmi kvalitně, proto je zde aspekt toho, že zaniká něco, co je kvalitní a je velmi oblíbené. Snáze se věci ruší, než budují. Je nutné rozptýlit obavu, že nedojde k zániku kvality. Jen se přesouvá pracoviště, přestože se nepřesouvají i zaměstnanci. Válka a covid zde nebudou věčně a vkrádá se myšlenka, zda nepočkat na uklidnění situace, abychom nezrušili něco, co nám následně bude chybět.

Mgr. Štindlová – Není to rozhodnutí ze dne na den, jedná se o rozhodnutí udělané na základě velkých analýz. Nejedná se však o exkluzivní know-how, toto je společné všem našim pracovištím.

JUDr. Říha – Je nutné toto téma diskutovat a komunikovat, aby zde nebyl trpký pocit. Druhá věc je, že se rozhodlo, že pojedeme na komerční bázi, a nikoliv na sociální, což je na UK velmi nevdané. Je mu trochu líto, že se z toho udělalo takto kontroverzní téma, ale pokud se nemáme na udržení pracoviště kolektivně skládat, tak rozumí, že je to nutné. Má

však za to, že podobné situace čekají příští rok více fakult a součástí, vzhledem k návrhu Principů na příští rok bude mnoho fakult i součástí v červených číslech.

Višňa – Programy tedy budou zachovány, ale budou v Praze, a ne v Mariánských lázních? Pochopil totiž původně, že dochází k zániku programu jako celku.

Mgr. Štindlová – Ano, přesně tak, jen se mění lokace a zároveň se na příštích několik let sníží kapacity. To však i proto, že není poptávka. Pokud však poptávka opět vzroste, tak dojde opět k navýšení.

Mgr. Altová – Mají představu o efektivitě? Protože pokud nejsou okolo žádné vyrušující podněty, jako je jich v Praze, tak často dochází k lepšímu soustředění se na studium.

Mgr. Štindlová – Rozumí, ale i z marketingových analýz vyplývá, že je skutečně zájem o Prahu a zájem o Mariánské lázně byl dán převážně tím, že se tam vyučovala příprava na medicínu. Vzhledem k tomu, že UK sídlí v Praze a většina našich studentů také, tak má za to, že se jedná o zvládnutelnou záležitost.

Prof. Černý – Dle něj jsou životní náklady v Mariánských lázních poloviční oproti Praze, navíc zde konkurujeme s ostatními komerčními institucemi. Pokud se přesunou do Prahy a budou zde jiné, levnější kurzy, tak je možné, že se mnoho z nich bude rozhodovat pouze na základě finančních nákladů. Bylo by velmi zajímavé, kdyby bylo možné zpřístupnit ekonomické poklady, které k tomuto rozhodnutí vedly.

JUDr. Říha – Je zde ale mnoho proměnných: v Praze mohou mít příbuzné, u nichž mohou bydlet, a zároveň si zde snáze najdou brigádu.

Mgr. Štindlová – Studenti mají 35 hodin výuky týdně, mají přísně nastavený docházkový režim, takže nemáme problém s tím, že by studenti nechodili a na studium se nesoustředili. Co se týče zájmu o Prahu, tak cizinci, kteří k nám přichází, jsou z prostředí, které jim umožní si toto zaplatit, a mají proto zájem být v Praze, a ne v jiných městech.

Do debaty v bodu Různé se již nikdo další nepřihlásil, a tak se JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK, se všemi připojenými rozloučil a popřál jim krásné léto.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Za správnost: JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK